29/01/2019

Η χιλιόχρονη Μονή της Αγίας Λαύρας εθνικοθρησκευτικό προσκύνημα

/ Ιερές Μονές

Η χιλιόχρονη Μονή της Αγίας Λαύρας με την πολυκύμαντη ιστορία της αποτελεί το λίκνο της εθνικής μας παλιγγενεσίας, πανελλήνιο εθνικοθρησκευτικό προσκύνημα πρώτου μεγέθους και μία από τις αρχαιότερες Μονές του ελληνικού και κυρίως του πελοποννησιακού χώρου, αληθινό σέμνωμα της περιοχής. Συνδεδεμένη αρχικά με τη Μεγίστη Λαύρα του Άθω, διαγράφει αδρομερώς μια ιστορία αντίστοιχη προς τά κατά καιρούς τρία Καθολικά της :Παλαιομονάστηρο-ιστορικός ναός-σημερινή μορφή.

Image result for Î±Î³Î¹Î± Î»Î±Ï□Ï□Î±
Image not found or type unknown

Πρώτη μαρτυρία ωστόσο έχουμε την αποτέφρωσή της από τους Τούρκους στα 1585. Ξανακτίζεται περί το 1600, ενώ οι τοιχογραφίες της (χείρ Ανθίμου) τελειώνουν το 1645. Οι πληροφορίες αυτές αφορούν στο Παλαιομονάστηρο, σε απόσταση 300μ. πιο πάνω από τη σημερινή Μονή, με δίκλιτο σταυρεπίστεγο ναό στο στόμιο σπηλιάς πού σώζει δύο σειρές τοιχογραφιών.

Στη σημερινή θέση η ιστορική Μονή κτίστηκε πιθανώς περί το 1689: τρίκογχο, αγιορείτικου τύπου, κτίσμα (μονόκλιτο με τρούλο χωρίς στηρίγματα) πού διασώζει

τοιχογραφίες, ενώ σχετική εικόνα μας δίνει το σχέδιο του Ρώσσου μοναχού Β .Γ. Μπάρσκη (1745).
Η Μονή δοκιμάζεται στα 1715 (Β΄ Τουρκοκρατία) και κυρίως στα Ορλωφικά. Το 1826 «έκαψε ο Ιμπραίμης το μοναστήρι και οί καλόγεροι εγύρισαν όλα τά όρη και ησυχίαν δεν εύρισκον και τις να περιγράψει τάθλα και την κακοπάθειαν οπού επέρασαν». Ανοικοδομείται στα 1828, με την ίδρυση του νέου Καθολικού στον τύπο της βασιλικής με τρούλο, ερειπώνεται από το σεισμό της 24.7.1844, για να χτιστεί και πάλι το 1850.
Την 14ην Δεκεμβρίου του 1943 πυρπολείται ή Μονή και εκτελούνται από τους Ναζί οί μοναχοί της. Τέλος το 1950 αναστηλώνεται στην σημερινή της μορφή.
Η Μονή ενωρίτερα εγένετο πατριαρχική, σταυροπηγιακή, «βασιλική» και απέκτησε μεγάλη ακίνητη και κινητή περιουσία, ενώ κατά καιρούς προσκολλήθηκαν σ αυτή μικρότερες Μονές (Αγία Τριάς Ακράτας, Φιλοκάλη κ.ά.). Εκείνο, εντούτοις, πού ανέδειξε την Αγία Λαύρα φωτεινό μετέωρο, χωρία να υποτιμούνται άλλες κατά καιρούς υπηρεσίες της σε εθνικά θεμέλια, είναι το γεγονός ότι υπήρξε το θέατρο πολεμικών γεγονότων της μεγάλης Εξέγερσης του 1821 και διεκδικεί την πρωτοπορία του Αγώνα με την κήρυξη της Επανάστασης από τον Παλαιόν Πατρών Γερμανό κάτω από το θόλο του Ναού της. Στην εθνική συνείδηση προβάλει ως πρωταγωνίστρια στο μεγάλο Ξεσηκωμό για την Απελευθέρωση.
Related image

Image not found or type unknown

Με καμάρι δείχνει το Λάβαρο του 1821, τά όπλα των αγωνιστών, τά άμφια του Αρχιεπισκόπου Παλαιών Πατρών Γερμανού, πρωτοστάτη του Αγώνα, έγγραφα, χειρόγραφα, έντυπα, εικόνες, πολύτιμα Ευαγγέλια (όπως της Αικατερίνης Β της Ρωσίας) τα ιερά σκεύη και άμφια (σταυρός, λειψανοθήκες, Άγια Ποτήρια κ. λ. π.) ανυπολόγιστης καλλιτεχνικής και εθνικής αξίας, παρά τις τόσες δηώσεις, πυρπολήσεις και καταστροφές της Μονής, της Μονής που προσέφερε στον Αγώνα σε έμψυχο και άψυχο υλικό όσο καμία άλλη. Δίκαια, λοιπόν, αποτελεί σύμβολο ιερό και κιβωτό του νεοελληνισμού, δίκαια, σε περίοπτη θέση κοντά στη Μονή, στήθηκε μεγαλόπρεπο το Ηρώο των Αγωνιστών του 1821.

Η Αγία Λαύρα διδάσκει τι προσέφεραν οί Μονές στο Έθνος και στις αιώνιες και ακατάλυτες αξίες του «ελληνοχριστιανικού» πολιτισμού μας, τόσο στις καλές όσο και στις δύσκολες ημέρες. Τά έργα αυτά, με τά χρυσά ή ασημένια νήματα σε ολομέταξα υφάσματα, με πλούσια και έντονα χρώματα και αποχρώσεις, δώρα ζηλευτά αρχιερέων, πλουσίων κοσμικών ή καρπός «ζητείας» των μοναχών, άλλοτε ακολουθούν πιστά την βυζαντινή παράδοση, άλλοτε έχουν λίγο-πολύ δυτικές επιδράσεις.

Όπως είναι φυσικό, οι σπουδαιότερες συλλογές βρίσκονται στο Μέγα Σπήλαιο και την Αγία Λαύρα. Τα αξιολογοτέρα δείγματα προέρχονται από ξένα εργαστήρια (κυρίως της Σμύρνης ή της Πόλης) και είναι του 16ου-18ου αιώνα. Γνωστοί είναι οι αξιόλογοι επιτάφιοι και ο Άγιος Γεώργιος της κεντήτριας «Κοκόνας του Ρολογά» (Αγία Λαύρα), με έκδηλη όμως δυτική επίδραση.

Δεν υστερούν τά υπόλοιπα: επιτραχήλια, επιγονάτια, αντιμήνσια, πύλες. Χαρακτηριστική είναι η επιμονή της παράδοσης να τα αποδίδει άλλοτε στον έναν, άλλοτε στον άλλο πατριάρχη ή Αρχιεπίσκοπο (Παλαιών Πατρών Γερμανό, Γρηγόριο Ε\’, Χρύσανθο Νοταρά). Τα χρυσο-αργυροκέντητα αποτελούν σέμνωμα των Μονών ή Ναών, χάρμα οφθαλμών για τους επισκέπτες, πολύτιμο υλικό για τους ειδικούς, καλλιτεχνήματα ανεπανάληπτα, αφιερώματα συχνά της λαϊκής πίστης και εθνικά κειμήλια.